Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Французька ідентичність – це французька мова.
Ніколя САРКОЗІ, екс-президент Франції

А українська ідентичність?..

27 (495)
3 липня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ГОЛОВНЕ – СПІЛЬНІСТЬ ДІЙ

УХВАЛА
сесії Головної ради ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка

Нині в Україні надзвичайно складна суспільно-політична ситуація. Триває неоголошена війна Російської Федерації проти України. За таких несприятливих умов, як відомо, відбулися вибори Президента України. Напередодні виборів Центральне правління публічно звернулося до українського народу з вимогою підтримати єдиного кандидата від національно-демократичних сил України Петра Порошенка, програма якого відповідала тим вимогам, котрі постали перед Українською державою.

Для реалізації задекларованої новим Президентом Петром Порошенком програми необхідно об'єднати загальні зусилля усього суспільства.

Головне завдання усіх просвітян – допомогти Президентові України спільними зусиллями провести необхідні реформи і сформувати національно-патріотичне громадянське суспільство для збереження єдності й національної цілісності нашої держави, а також позбутися всіх комплексів національної меншовартості, що прищеплювалися попередньою владою – владою казнокрадів і зрадників.

1. Звертаємо увагу Президента й Уряду України на розробку та запровадження в усіх структурах держави суспільно-виховної роботи в дусі патріотизму й відданості національним ідеалам України, які залишаються вирішальними чинниками в національному відродженні та збереженні держави і її поступу до європейської спільноти. З цією метою в Адміністрації Президента України, обласних, районних, міських адміністраціях передбачити створення відділів гуманітарного розвитку суспільства, які повинні очолити видатні діячі української культури.

2. Об'єднанням «Просвіти» домагатися виконання конституційної норми щодо єдиної державної української мови як головного чинника консолідації нації, інтелектуального і духовного розвитку народу. З цією метою затвердити відповідну програму розвитку української мови, в якій передбачити створення комітету з розвитку української мови. Протягом трьох місяців створити, як це передбачено законом «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні», спеціальний орган виконавчої влади. Пріоритетом має бути формування і захист українського інформаційного простору та критерії національної безпеки, що забезпечить територіальну цілісність, унітарність і соборність України.

3. Невідкладними є інтеґрування у європейські структури та входження України в НАТО як ґаранта нашої безпеки.

4. Вимагати від Президента України проведення дострокових виборів до Верховної Ради України за новим виборчим законом, передбачивши пропорційну виборчу систему з відкритими партійними списками.

5. Спільно з громадськістю домогтися люстрації всіх органів влади за критеріями належності до іноземних спецслужб, корупції, підвищення ролі місцевого самоврядування громад.

6. Домагатися негайного реформування системи освіти, утвердження високих моральних і духовних цінностей суспільства, національно-патріотичного виховання молоді в атмосфері поваги до рідної мови, культури, духовних і національних святинь.

7. Підтримати рух за найшвидше об'єднання всіх православних Церков в Єдину Помісну Українську Православну Церкву з духовним центром у Києві.

8. Проводити просвітницьку роботу, спрямовану на збереження довкілля, збалансований економічний, соціальний, культурний і демографічний розвиток України.

9. Подати пропозиції до Комітету Верховної Ради України про внесення змін до Конституції України, де підсилити роль української мови як єдиної державної, як це є в більшості країн світу.

10. Створити при всіх районних, обласних і центральних органах влади громадські комітети для реалізації статей 10 та 11 Конституції України.

11. Створити при Кабінеті Міністрів України структуру уповноваженого з питань повернення переселенців із Криму в Україну.

12. Звернутися до Верховної Ради України, Генеральної прокуратури, Міністерства юстиції України з вимогою заборонити Комуністичну партію України та Партію реґіонів.

13. Забезпечити бібліотеки військових частин, Збройних сил України, внутрішніх військ, Службу безпеки України газетою «Слово Просвіти».

14. Перенацілити засоби, можливості й політику Національної телерадіокомпанії з країн Америки, Австралії, тощо на Росію, схід і південь України та Крим.

Ухвалюється з доповненнями та зауваженнями.

12 червня 2014 року, м. Київ

ДЕНЬ ІСТОРІЇ

ВИБІР УКРАЇНИ

Минулої п'ятниці відбулося підписання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Угоду скріпили підписами голова Європейської ради Герман ван Ромпей, чільник Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу, всі лідери держав-членів ЄС та Президент України Петро Порошенко. Угоди про асоціацію з ЄС також підписали Грузія і Молдова.

У виступі Герман ван Ромпей зазначив, що відтепер відносини України, Грузії і Молдови виходять на новий рівень. В Євросоюзі розуміють і бачать проблеми у відносинах з Росією усіх трьох нових партнерів. Хотілося б, щоб слова голови Європейської ради про те, що ЄС відтепер підтримуватиме нас більше, ніж раніше, стали правдою. А Жозе Баррозу назвав момент підписання угод про асоціацію історичним, проте заявив, що це лише перший крок, спроба допомогти країнам провести справжні реформи та побороти корупцію.

Підписання угоди про асоціацію з ЄС Петро Порошенко назвав одним із найважливіших днів в історії Української держави. І звернув увагу на те, що за останні місяці Україна сплатила велику ціну за те, щоб європейські мрії стали дійсністю. «Економічна інтеґрація і політична асоціація з ЄС – ось, власне, наше розуміння успішного розвитку», – наголосив П. Порошенко.

СЕСІЇ РАД

ПІДТРИМАТИ ЩЕ ОДИН БАТАЛЬЙОН

У п'ятницю відбулася 29-та сесія обласної ради шостого демократичного скликання. Голова обласної ради Василь Скрипничук нагадав, що за час після попередньої сесії облради в неоголошеній війні на сході України загинули ще троє наших краян: Михайло Шемегінський із с. Гарасимів Тлумацького району, Олександр Козолій та Степан Воробець – обидва з Коломиї. Присутні вшанували пам'ять вірних синів українського народу хвилиною мовчання. Так само з нагоди 355-ої річниці перемоги над московитами, здобутої під Конотопом українським козацьким військом на чолі з гетьманом Іваном Виговським у період першої російсько-української війни 1658–1659 років, на пропозицію депутата Миколи Семенюка було вшановано пам'ять усіх полеглих за волю України з часів козацької доби до сьогодні.

Керівники області вручили медаль «За заслуги перед Прикарпаттям» громадянинові Німеччини Куртові Зіммхену, нині жителю с. Березівка Тисменицького району, котрий в порядку приватної ініціативи організував лікування в клініках Саксонії чотирьох тяжкопоранених під час протестних акцій у Києві жителів нашої області.

Перший заступник голови облдержадміністрації, депутат обласної ради Володимир Семко поінформував про результати перевірки стану матеріально-технічного забезпечення й укомплектованості 5-го батальйону територіальної оборони.

Депутати Василь Попович, Віктор Неміш, Юрій Романюк, представники громадських організацій під час обговорення питання водночас привертали увагу до необхідності належного матеріально-технічного забезпечення сформованого на базі УМВС батальйону «Прикарпаття» і всіх військовослужбовців, бійців Національної гвардії з нашої області, які нині перебувають або ж невдовзі перебуватимуть у зоні АТО. Дехто висловлював стурбованість тим, що благодійні пожертви трудових колективів і громадян області, які надійшли до створеного при Раді оборони області цільового фонду, стали, по суті, державними й «осіли» на його казначейському рахунку. Голова облдержадміністрації, депутат обласної ради Андрій Троценко з цього приводу пояснив, що кожна копійка обласного цільового фонду – під пильним наглядом завдяки діючому механізмові залучення громадських активістів і відповідних державних структур для контролю за використанням тих коштів.

Уперше перед депутатами з інформацією про стан законності в області за 2013 рік та перший квартал 2014-го виступив і відповів на численні запитання новий прокурор області Ігор Настасяк.

Внесено зміни до обласного бюджету на 2014 рік.

Депутати затвердили Перелік природоохоронних заходів для здійснення фінансування за рахунок планових надходжень коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2014 році, затвердили додаткові заходи на 2014 рік та внесли зміни й доповнення до Програми енерґоефективності області на 2010–2014 роки.

Обласна рада створила Івано-Франківський обласний дитячо-юнацький пластовий центр і затвердила його статут, у новій редакції – статути обласних комунальних закладів та організацій, погодила спеціальні дозволи на користування надрами й надала гірничі відводи. Директором комунального вищого навчального закладу «Коломийський педагогічний коледж Івано-Франківської обласної ради» призначено Валерія Ковтуна. Депутати проголосували за те, щоби продовжити контракт із головним редактором газети «Галичина» Петром Парипою на п'ятирічний термін.

Обласна рада розглянула також питання про координацію інформаційної діяльності й захист інформаційної безпеки держави на території області, ухвалила звернення щодо заборони на Прикарпатті «Українського вибору» В. Медведчука. Оголошено заяву депутата Юрія Романюка про його вихід із депутатської фракції «Батьківщина» і складення повноважень голови фракції.

29-та сесія обласної ради завершила роботу.

ЖИТТЯ «ПРОСВІТИ»

У ЧАСІ ВИПРОБУВАНЬ

Відбулося засідання Правління Івано-Франківського ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка. Вів його голова об'єднання Степан Волковецький. На його пропозицію учасники вшанували пам'ять видатного українського політичного діяча Івана Плюща хвилиною мовчання.

Насамперед С. Волковецький та голова Коломийської «Просвіти» Василь Глаголюк поінформували про сесію Головної ради ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, що відбулася нещодавно в Києві, про питання, які обговорювались на ній та ухвали (одну з них друкуємо у нинішньому числі).

Було також повідомлено про роботу з формування ГО «Народне ополчення Прикарпаття» як форми територіальної оборони та участь «Просвіти» у цьому суспільно важливому процесі. З цього питання виступив і командир НО Сергій Хамчук. Ухвалено вважати одним із важливих напрямків діяльності ОО ВУТ «Просвіта» здійснення військово-патріотичної роботи спільно з Народним ополченням, а також спільна праця з освітянами у царині військово-патріотичного виховання школярів.

Обговорено стан справ зі створення Музею народної шани Тараса Шевченка у НД «Просвіта». Йшлося як про експозицію, так і про випуск у просвітянському видавництві буклету й путівника музею.

Було також акцентовано увагу на ході ремонтних і господарських робіт у НД «Просвіта» й підготовці його до зими.

Обговорюючи стан передплати просвітянських періодичних видань, учасники засідання констатували, що місцеві осередки так і не добились, аби «Слово Просвіти», «Галицька Просвіта» були в кожній школі, гімназії, ліцеї, коледжі, училищі, у кожній бібліотеці, Народному домі. Тому така робота має йти далі, оскільки передплата триває. А ще вирішено задіяти до пропаґанди просвітянських видань електронні ЗМІ та Інтернет.

Аналізуючи діяльність просвітянських об'єднань, учасники дискусії констатували, що вона всуціль потребує активізації і покращення. І все ж відзначили позитивну роботу Коломийського РМО та Тлумацького РО зі створення осередків та їхньої участі у суспільному житті, утвердженні народних звичаїв і традицій. Вирішено також продовжити організаційну роботу з відновлення повноцінної діяльності Тисменицького РО «Просвіта» і, зважаючи на ситуацію, тимчасово покласти обов'язки голови РО (за згодою) на Тараса Рудика. Йому доручено підготувати звітно-виборну конференцію, яку передбачено провести до кінця вересня. Вирішено питання і щодо тимчасового виконання обов'язків голови Богородчанського РО «Просвіта», які покладено на просвітянина Василя Бабія.

Правління розглянуло питання про представлення до нагород активних просвітян краю. Вирішили кооптувати в свої члени голову «Молодої Просвіти» Бурштина Віталія Грицюка.

Теодор ДРОВНИЧ

РІШУЧЕ І ШВИДКО

ЗІ ЗВЕРНЕННЯ ДО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ПЕТРА ПОРОШЕНКА

Члени Донецького товариства імені Олекси Тихого Донецької обласної організації ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка звернулися до Президента й закликали його діяти рішуче і швидко.

«Донеччина завжди була частиною України, яка активно боролася з тоталітарним режимом Москви. Наші видатні земляки Василь Стус, Іван Світличний, Олекса Тихий, Микола Руденко, Іван Дзюба, Василь Голобородько та багато інших, – є яскравим підтвердженням цього, йдеться у листі.

Наш видатний земляк-донеччанин, дисидент, один із десяти співзасновників Української гельсінкської спілки, вчитель з Дружківки Олекса Тихий, який загинув у радянських мордовських таборах у боротьбі за вільну Україну, ще п'ятдесят років тому передбачав усе, що сталося сьогодні на Донбасі й писав: «Донеччина – це 1/6 всього населення Української РСР. Її культурний та національний розвиток може послужити або гарним прикладом для всієї України в разі її нормального розвитку, або ганебним, холероподібним, коли й інші райони підуть шляхом байдужності до національної культури та мови. І в другому випадку ганьба і прокляття впадуть на голови кожного з нас, донбасівців, хто бачив, усвідомлював насування загибелі й мовчав, хто в догоду череву забув, якого він роду-племені, зрадив свій народ, з чужих рук брав отруйну зброю асиміляції та допомагав нищити українську мову, культуру, традиції, обряди…»

На жаль, сьогодні збуваються ці пророцтва…

Завжди на Донбасі радянська, а потім Донецька влада тримала трудовий народ у рабовласницькому стані. Янукович із командою остаточно довів реґіон до цілковитого зубожіння, а народ – до злиднів. Це зробило свою «справу». Обдуреному народові вкинули штампи про «київську хунту», «бандерівців», «правосєків». І голодний, сірий люд, не відаючи, що робить, – повстав…

Пане Президенте! Проукраїнське населення Донбасу, на відміну від Криму, становить значно більшу його частину, і з часом, в результаті нахабних і злочинних дій терористів, вона збільшується. Народ давно зрозумів, хто за чим прийшов на Донбас. Також велику надію на Донбасі покладають на Вас, йдеться в документі. Люди на Донбасі поважали й поважають сильних особистостей і якщо вони побачать рішучі дії з Вашого боку, то всі піднімуться на захист єдності й цілісності України…

Мусите рішуче й швидко навести лад і відновити конституційний лад на Донбасі. Спосіб має обрати Ваша команда, але вона має знати правду: тут, на Донбасі, силами російських диверсантів, найманців і просто схиблених проводиться повномасштабна військова операція – неоголошена війна Російської Федерації з Україною. Тож треба діяти відповідно до ситуації. Не милувати нікого, крім тих, хто складе зброю. І дати змогу повернутись нам додому й повноцінно працювати донеччанам.

Паралельно необхідно розгорнути масштабну інформаційно-пропаґандистську роботу серед місцевого населення. Тільки успішне і негайне звільнення сходу України від бандитів дасть змогу здійснити економічні реформи».

Від Донецького товариства імені Олекси Тихого звернення підписали: **Євген Шаповалов,** голова товариства, члени: **Володимир Березін,** директор ЕКЦ «Бахмат», м. Артемівськ; **Євген Фіалко,** редактор газети «Наша Дружківка»; **Галина Олійникова,** голова фундації «Мама-86», м. Артемівськ; **Ігор Бредихін,** кореспондент газети «Провінція», м. Костянтинівка; **Юрко Доценко,** поет, член НСПУ; **Марія Олійник,** заступник голови ДОО ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, м. Донецьк.

ПРОЩА

ДУХОВНІ РОЗВАЖАННЯ ПРО РОДИНУ

Минулої суботи й неділі з благословення архієпископа і митрополита Івано-Франківського УГКЦ Володимира Війтишина відбулася проща Івано-Франківської архієпархії до Маріямпільської чудотворної ікони Матері Божої.

Розпочалася вона суботнього ранку Святою Літургією в храмі Різдва Христового в Галичі, на яку зібралось багато молоді. Опісля прочани пішо рушили до Маріямполя, де відбулися вечірні чування і молитовні розважання.

Недільного ж дня сотні прочан зібрались на Маріїному полі перед храмом Воздвиження Чесного Хреста на Архієрейську Літургію, яку очолив владика Володимир Війтишин у співслужінні зі священиками. У часі Літургії митрополит роздумував про роль сім'ї у християнському становленні людини, соціальну і моральну вартість подружжя, навертаючи прочан до Божої любові, до єднання сердець вірян. Бо саме двадцять років тому відбулися взаємовідвідини української та польської громад із Маріямполя і Вроцлава. Прочани ж мали змогу зайти у храм і припасти до чудотворного образу Матері Божої Маріямпільської, оригінал якої знаходиться у Вроцлаві, побувати біля місцевого цілющого джерела, помилуватись дністровськими краєвидами. А по Літургії пройшла святочна академія, по якій маріямпольчани пригощали гостей шупенею.

Теодор ДРОВНИЧ

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

БУДЬТЕ ПИЛЬНИМИ

Політична рада Українського християнсько-демократичного фронту радить прикарпатцям допускати переселенців з півдня та сходу України у квартири під наглядом СБУ. Відповідний лист надіслали на ім'я голови Івано-Франківської облради Василя Скрипничука, повідомляють прикарпатські Інтернет-джерела. «Сьогодні на Галичині з обіймами приймають переселенців і з Криму, і з Донбасу. Проте наша щирість мусить дружити з великою пильністю! Оскільки велика кількість терористів і бойовиків зі сходу, знаючи про швидку ескалацію боїв з метою утворення «коридору» від кордону до Дніпра, вже відсилають не лише родичів, а й власні сім'ї на захід України, то й серед гостинно прийнятих вашими земляками родин уже є певна кількість людей, родинно пов'язаних із сепаратистами. Оселившись серед вас, вони можуть виконувати й таємно аґентурні функції…», – йдеться у листі.

Рішенням постійної комісії обласної ради з питань депутатської діяльності, етики, реґламенту, самоврядування, захисту прав людини, законності та правопорядку звернення буде подано до правоохоронних органів.

ЧИН І ЧЕСТЬ

ВШАНУВАННЯ НАЦІОНАЛІСТА

У Старих Кутах біля першого на Прикарпатті пам'ятника Євгенові Коновальцю з ініціативи районного об'єднання «Просвіти» і районної організації Конґресу Українських Націоналістів за підтримки сільської ради й Старокутської школи та участі громадськості провели вшанування 123-ої річниці леґендарного командира січових стрільців, засновника Української Військової Організації, Організації Українських Націоналістів полковника Євгена Коновальця.

Вшанування почалося зі спільної молитви о. Василя з Покровського храму Старих Кутів та о. Василя храму Святої Трійці з Кут за Євгена Коновальця та всіх, хто поклав життя за Україну.

Про подвиг і чин провідника і ОУН говорили сільський голова Старих Кут Григорій Лаврук, голова РО КУН Михайло Цьок, заступник голови РО «Свобода» Анна Рибчук.

Зворушливими були виступи учнів Старокутської ЗОШ І–ІІІ ст. Окремо хочеться подякувати дирекції школи та вчителям за підтримку й організацію заходів патріотичного спрямування.

Богдан ГЛІБЧУК, *голова Косівського районного об'єднання «Рідне слово» ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка*

ПАРТЖИТТЯ

«ВОЛЯ» – ПАРТІЯ НОВОГО ЗРАЗКА

Першу в Україні багатолідерну політичну силу презентували у столиці України. Партію «ВОЛЯ» створили позафракційний народний депутат Юрій Дерев'янко, уповноважений Майданом люстратор Єгор Соболєв, громадський активіст Ольга Галабала, медіа-експерт Вікторія Сюмар, політолог Сергій Таран і публіцист Сергій Іванов. Серед співзасновників «ВОЛІ» – представники Громадського сектора Євромайдану, активісти, які займаються реформами і люстрацією, а також юристи, журналісти, економісти й представники бізнесу з Одеси, Вінниці, Полтави, Рівного, Львова, Запоріжжя, Донецька, Дніпропетровська, Волині, Луганська, Чернівців, Києва і, звичайно, з Івано-Франківська.

«Наша команда відкрита для сильних людей, які хочуть і можуть займатись політикою, які поділяють наші цінності й нашу мету – за 15 років зробити Україну сильною самодостатньою європейською державою», – сказав Ю. Дерев'янко.

Як повідомляє у «Галичині» Світлана Остапчук, Юрій Дерев'янко та інші представники партії «ВОЛЯ» оголосили принципи, за якими збираються працювати і створювати партію. Насамперед, це багатолідерність. Партію розбудовуватимуть знизу вгору, а не навпаки, відтак не створюватимуть партійної вертикалі. Практикуватимуть самостійність партійних осередків – рішення ухвалюватимуть на місцях і т. ін.

Що з того вийде – важко зрозуміти. Скажімо, як корелюватимуться рішення низових осередків і центральних органів, зрештою, як вони утворюватимуться?.. А можливо, партія утворена у передчуванні майбутніх парламентських виборів?

Н. К.

НАВІЯНЕ

СХРЕЩЕНІ ГЕНЕТИЧНО САТАНОЮ

Те, що обер-шовініст Путін схрещений генетично з яничаром Януковичем сатаною, як, скажімо, тифозні воша і блоха (від них добра світові немає), сьогодні розуміє весь цивілізований світ. Як зазначив нещодавно в американських ЗМІ відомий політик і меценат Джордж Сорос, путінська Росія стає небезпечним конкурентом ЄС, який має глобальні геополітичні амбіції та готовий застосувати силу.

Якщо до нової світової війни (Путін уже заявляв раніше, що Москва має право за необхідності застосувати навіть атомну бомбу – чи не позбавив Путіна і його шовіністичних поплічників розуму Господь Бог?!) за своє панування у світі в Кремлі начебто не думають, то суверенну Україну вже рвуть вовчими зубами з наміром проковтнути цілком. Але історія підтверджує, що Росія як імперія вже давно проклята усіма народами й конає безперервно, маліє, чесні люди вироджуються, і обов'язково повинна зникнути як страшний сонпривид з-перед очей людства. Такий ганебний кінець москалі наворожили собі самі.

Найбільше, що турбує тепер українців, – це відсутність надійно захищеного державного кордону з Росією, з території якої безперервно і демонстративно валить табуном бандитська братва Януковича. Жодні мирні й мудрі ініціативи Президента Порошенка в Москві не хочуть чути – їм засмакував дармовий Крим, засмакували б ще інші стратегічні області України і, можливо, навіть ціла Європа. Як завтра буде реаґувати на російський бандитизм світ, то підлих москалів не цікавить, вони готові загнути в баранячий ріг усіх, хто не згоден з путінською аґресивною політикою.

Тепер у всіх на слуху пропозиція пана-патріота Дніпропетровщини – мільярдера Коломойського: звести зі стальних листів 4–6-метрову огорожу та інші ефективні перепони по всій довжині українського кордону. Якби так сталося, то в Україні з'явилося б восьме чудо світу! Але чи зупинило б це дику орду пролізти змією, проритися під землею кротом чи перелетіти яструбом, якщо людське життя для них не має жодної ціни? Чи не було б досить сотні кілометрів колючого дроту і своєрідної замінованої лінії Маннергейма? Адже навіть славнозвісна Китайська стіна спасувала у свій час перед звичайними лучниками й кочівниками, а тепер (чи не повчально?) самі китайці запрошують на оглядини неприступної стіни.

Треба вірити, що мільйон гривень навіть мільярдер Коломойський (дай Боже йому здоров'я!) не буде витрачати на огорожі та рови. А який у держави тепер бюджет, якщо навіть воїнів немає в що спорядити?

Але все-таки, як бути українцям з отими клятими сепаратистами, із зазомбованими Путіним шовіністами і взагалі з учорашніми «братами-росіянами», хоч вони вже відхрещуються від слов'янського братерства?

Прикро і сумно, що попри політичну колотнечу, курячу сліпоту й масовий психоз, росіяни творять самі собі апокаліпсис і хочуть інші народи за компанію потягти у шеол.* Я є вічним оптимістом і вірю, що в Росії є світлі й мудрі голови, що з поржавілої «Аврори» пролунає рятівний вистріл, що президент Путін протверезіє і зарядить, як колись це вчинив славний Маяковський, кулю в маузер. Сміливіше! Товариш маузер врятує від вічної ганьби Росію.

Роман ФЛИС, *член НСЖУ*

**Шеол* – давньоєврейський міфічний підземний світ, де спочивають мертві.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

У міліції – одні кияни

Попри те, що громадські активісти визначили кандидатуру на посаду чільника обласної міліції, її очолив столичний десант, який зайняв усі ключові посади.

Так, тимчасово виконувачем обов'язків начальника УМВС став підполковник Микола Семенишин. Ще один заступник – також підполковник міліції Руслан Воробйов. Управління Державної служби боротьби з економічною злочинністю очолив Іван Брензович, а прикарпатськими даішниками тимчасово керуватиме Валерій Некіпилий. Щоправда, киян вирішили оцінювати за ділами.

Чи залишаться ліси?

Аби не допустити вирубування лісів задля опалення у час енерґетичної кризи, голова облдержадміністрації Андрій Троценко під час зустрічі з Надзвичайним і Повноважним послом Фінляндії в Україні Ар'ї Маконен сказав, що Прикарпаттю потрібні новітні технології з відновлення лісових ресурсів, як це роблять у державах Євросоюзу. Голова облдержадміністрації зазначив, що для області дуже важливим є досвід Фінляндії щодо екологічного забезпечення розвитку нафтогазової галузі й, зокрема, добування сланцевого газу.

Володарка «Коронації слова»

Відбулося нагородження переможців одного з престижних Міжнародних літературних конкурсів – «Коронація слова-2014». Уже втретє нагороду на конкурсі здобула письменниця з Івано-Франківська Марія Ткачівська. Вона стала дипломанткою конкурсу в номінації «пісенна лірика». Попередньо авторка була лауреаткою конкурсу «Коронація слова-2007» за роман «Тримай мене, ковзанко» та за дитячий роман «Обережно, діти!» у 2012 році.

Не фінансуй окупанта!

В Івано-Франківську перед відділенням «Сбербанку Росії» активісти «Студентської Свободи» провели акцію проти співпраці з російськими банками та проти купівлі російських товарів.

За словами народного депутата України Руслана Марцінківа, з огляду на те, що нині Російська Федерація веде проти України неоголошену війну, українці повинні усвідомлювати, що, користуючись послугами російського банку, купуючи товари, виготовлені в Росії, вони збагачують ворожі війська та фінансують сепаратистів.

У свою чергу, голова фракції «Свобода» в обласній раді Василь Попович поінформував: «На найближчій сесії обласної ради ініціюватиму питання про обов'язкове маркування російських товарів та розміщення їх у магазинах на окремих полицях на території Прикарпаття…

Манявський водоспад: варто подивитись

Манявський водоспад увійшов у десятку цікавих туристичних об'єктів, які варто відвідати, вважають вітчизняні Інтернет-ресурси, які спеціалізуються на висвітленні тем, пов'язаних із розвитком туризму в Україні. Манявський водоспад як найвищий на Прикарпатті й один із найбільших в Україні названо природним дивом нашого краю.

Водоспад завжди освіжить вас прохолодою, подивує кам'яним каньйоном, який він пробив у скелях, первісною красою.

Хочеш на Говерлу – плати

Найбільший потік туристів на Говерлу фіксують із кінця червня до середини серпня. Можливо, через те, що в цей період кліматичні умови біля підніжжя гори збігаються з погодою на вершині і сходження несе мінімум небезпеки. Як стало відомо, віднедавна за сходження на найвищу вершину України доведеться сплачувати 20 гривень.

Назар Павлів таки у спорті

На засіданні координаційної ради Івано-Франківської області начальник управління молоді і спорту облдержадміністрації Ростислав Микитюк представив Назара Павліва як людину, якій він пропонує обійняти посаду його заступника, котрий мав би відповідати за галузь спорту в області. Кандидатуру Павліва – знаного прикарпатського стронґмена, володаря кількох силових рекордів, керівника місцевої «Самооборони» під час Революції гідності – учасники координаційної ради підтримали одноголосно. Важливо, щоб ця підтримка була постійною.

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

У ПАМ'ЯТЬ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

Екзекутива осередку

Щоб вшанувати сучасних героїв України Небесної сотні, які віддали своє життя на Майдані в Києві, Товариство української мови ім. Шевченка (ТУМ) подарувало вітраж «Тризуб» Олега Послушного, з Філадельфії, для Українського релігійного і культурного осередку ім. Св. Андрія в Норт-Порті, Флорида.

На зустрічі членів ТУМ та членів управи осередку ім. Св. Андрія 12 червня було передано вітраж великого формату, який буде вмонтований у належному місці в осередку як доказ великої пошани до сучасних героїв України.

Віра БОДНАРУК,
професор, Норт-Порт, США

МИ – УКРАЇНЦІ

СТИПЕНДІАТИ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У цей бурхливий час, коли український народ бореться за своє право жити у вільній, демократичній державі в співтоваристві Європи, ТУМ у США пишається своїми стипендіатами. Всі вони народилися в незалежній Україні, і їхній світогляд це віддзеркалює. Вони навчаються в різних державних університетах України – Чернівецькому, Київському, «Острозькій академії», Рівненському гуманітарному, Донецькому національному. Серед стипендіатів – **Богдан Бейсюк.** Народився в селі Пістинь Івано-Франківської області 1993 р. Студент Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, вчиться на факультеті історії, політології і міжнародних відносин. Його спеціальність – історія України. Він автор 12 наукових праць; заступник голови «Студентського наукового історичного товариства». Цікавиться політикою, бере участь у конференціях, пов'язаних із міжнародними відносинами, відносинами «Україна–ЄС», реґіональним лідерством, національною ідеєю, історією політичних ідеологій і рухів.

Стипендіатами є також **Павло Регрут,** студент Рівненського державного гуманітарного університету; **Марія Кравець,** навчається в Національному університеті «Острозька академія» на правничому відділі; **Віра Лебідь,** студентка філологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю «українська і польська мови й літератури»; **Світлана Бойко,** навчається на історичному факультеті Донецького національного університету; **Андрій Медведєв,** закінчує середню школу й планує здобувати вищу правову освіту.

Товариство української мови надає через «Смолоскип» у Києві та «Острозьку академію» стипендії для здібних студентів із незаможних родин, які студіюватимуть україністику чи право. Заохочуємо читачів підтримати цю акцію, щоб забезпечити Україну гідними провідниками в майбутньому.

Віра БОДНАРУК,
професор, голова ТУМ у США

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

ЧЕСТЬ І ПОЗИЦІЮ – ЗМАЛКУ

Ось і продзвенів останній дзвоник у школах. Менше стало клопотів у батьків, чиї діти ще вчаться. А вчителям не до відпочинку, хоч і почалися шкільні літні канікули. Читають методичні посібники, вишукують нові форми й методи викладання дисциплін, щоб дітям було цікаво на уроках і щоб краще сприймався матеріал. З нами сьогодні методист початкових класів ЗОШ ступенів № 7 м. Івано-Франківськ Віра Созонівна Озарків.

М. Б.: Кому з Ваших випускників Ви б довірили школу й чому?

В. О.: За час моєї педагогічної праці багато вихованців закінчили школу. Вони здобули міцні знання, вступили у вищі школи, стали лікарями, професорами, вчителями... Стали людьми з великої літери, патріоти своєї Батьківщини. Зараз я вже навчаю дітей своїх вихованців, які допомагають мені проводити заходи на різну тематику. Словом, є кому довірити виховання молодого покоління.

М. Б.: Скільки випусків шкільної дітвори Ви вже провели у доросле життя?

В. О.: У школі я працюю понад 34 роки. І за цей час відбулось десять випусків шкільної дітвори.

М. Б.: У Вас завжди нові ідеї, нові форми виховання нашого підростаючого покоління. Які саме?

В. О.: Диференціація та індивідуалізація виховного аспекту враховує: виховні, духовні, психологічні, соціальні, інтелектуальні процеси розвитку дитини, її погляди на пізнання світу і його охорону, стимулювання активності та розвиток творчої індивідуальності.

Тому зі своїми учнями я завжди стараюся проводити виховні заходи на різну тематику. Це свято писемності, свято Миколая, де батьки організовують поїздки, екскурсії в Садибу святого Миколая, Різдво Христове, Великдень свято матері та інші. На свята завжди запрошуємо батьків учнів, бабусь і дідусів, вчителів та учнів школи. Свята я завжди стараюсь проводити в будинку «Просвіти» чи в дитячій бібліотеці, що на площі Міцкевича.

М. Б.: Кажуть, тепер набагато важче працювати з дітьми. Чи це справді так?

В. О.: Як Вам сказати. З раннього віку навчаю дітей бути добрими, милосердними, вміти співчувати й допомагати іншим, вибирати друзів, знати правила товаришування, вчитися жити в колективі, робити висновки про те, що людина у світ приходить для добра. Тому стараюся тримати тісний зв'язок із батьками, щоб, як кажуть, «із тендітного паростка викохати чудодійне дерево з міцним корінням та життєдайною силою».

У своїх учнів намагаюся виховувати любов до рідної землі, народу, його традицій, обрядів, історії, любов до рідної мови, культури, збереження духовної єдності поколінь, повагу до жінки-матері. Також сприяю розвиткові творчості, потреби бути активним членом суспільства, брати активну участь у житті класу, школи; формувати поняття про Конституцію України, права й обов'язки громадян. Набуття дитиною цих моральних цінностей має нині не лише особистісне, а й загальнодержавне, загальнолюдське значення.

М. Б.: Як співпрацюєте з батьківським комітетом?

В. О.: Батьки мають дбати, щоб школярі міцно засвоїли правила співжиття в колективі й виконували їх. І тому доброю традицією, що сприяє привчанню дітей до гарних манер, стають суботні й недільні поїздки дітей, батьків, учителів на екскурсії. Чому і сприяє батьківський комітет. Наш клас неодноразово здійснював ці екскурсії. Адже виховані діти можуть бути лише в тих батьків, які самі повсякчасно дбають про свою вихованість.

М. Б.: Гарний відгук мають «Новорічно-різдвяна вервечка», яка вже два роки не сходить в зимовий час з екранів, презентація дитячого журналу «Дзвіночок»...

В. О.: Новорічно-різдвяне таїнство хвилює дітей і вони щиро передали це на екрані. А щодо «Дзвіночка», то скажу, що разом із журналом вчу кожну дитину слухати вірші, відчувати чарівнсіть, красу й виразність образних слів, виразів, навчаю бачити світ, що відкривається за цими словами. І тоді кожне слово торкнеться серця. Тому учні нашої школи брали активну участь у презентації «Дзвіночка». Зрозуміло, що і на літні канікули ми даємо «домашнє завдання» як для учнів, так і їхніх батьків, щоб використати цей час для виховання школярів.

М. Б.: Ви ще й голова профспілкового комітету школи, де основну частину становлять жінки. Як Ви їм допомагаєте?

В. О.: Бог дав нам дві однаково дорогоцінні здатності: пам'ятати й забувати. Коли нам роблять добро – вдячність вимагає пам'ятати його, а коли роблять зло – любов вимагає забувати його. У своєму колективі я стараюсь робити всім тільки добро. Адже милосердя, чесність, доброта – це крила, на яких тримається людство. Як голова профспілкового комітету стараюсь завжди прийти на допомогу. Наш колектив – дружний, усі ладні поділитися куснем хліба, якщо потрібно. Разом із членами профспілкового комітету вітаємо кожного вчителя зі святами, влаштовуємо круглі столи «за філіжанкою кави», вітаємо вчителів-пенсіонерів, запрошуємо їх у гості, організовуємо заходи на різну тематику. А ще – вчителі отримують матеріальну допомогу (звичайно, невелику), одержують санаторно-лікувальні путівки (ті, що перебувають на обліку в дільничних лікарів), діти вчителів – теж оздоровлюються за рахунок коштів фонду соціального страхування в санаторіях «Лімниця», «Сокіл» та інших.

М. Б.: Бажаю Вам, Вашим учням нових звершень на освітянській ниві.

Розмовляла ***Михайлина БОДНАР***

ПАМ'ЯТЬ СЕРЦЯ

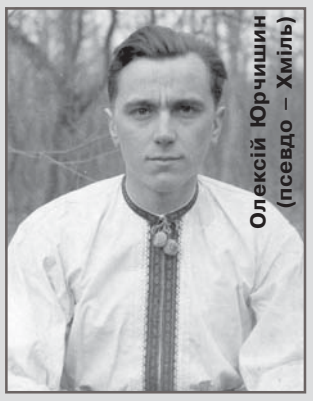
ПРАВО НА ВІЧНІСТЬ

Чи прийшли б ми до Майдану, показали б стільки гідності, продемонстрували невмирущість українського духу, якби в душах і серцях наших не відчували волі, не прагли до неї усім своїм єством. Наша нескореність – від зболених сердець патріотів, котрі впали у боях за волю, але навічно живі у вдячній пам'яті нащадків.

Воістину правдиві слова, що українська родина сильна вірою і пам'яттю. Це наш дотик до безсмертя. Велика шана і хвала вам, наші звитяжці, за незалежну Україну, низький уклін за подвиг і незламну душу. Любити свою землю, радіти й плакати разом із нею, боротися і вмирати за неї... Саме такими були воїни УПА.

Ще вчора мої брати на Майдані горіли й згорали в любові до України. Ми ще не оплакали вас, справжні герої, не висушили сліз, але маємо повне право утвердити на своїй землі, у своїй долі той спосіб осягнення світу, той вимір радості й ту красу, які споконвічно притаманні українському духові.

Саме він зігрівав холодні тесані стіни повстанської криївки, захованої у лісах, заметеної глибокими снігами, далекої від найрідніших людей, тієї, що стане символом самовідданої національної боротьби. І від тієї криївки – героїчний Майдану, який не дозволить ніколи й нікому топтати нашу гідність, забирати з нашої історії героїв, зламати наш дух, сплести петлю рідній мові, зробити з нас яничарів на своїй, Богом даній землі. Ми не зламалися. Вдихнули свободу! І тільки гіркий спомин про пережите тривожить моє єство і душу, коли вкотре згадую терновий шлях України до волі.

Олексій Юрчишин (псевдо – Хміль)

Майдан Різдва у древньому Галичі... Мою увагу привертає встановлена недавно меморіальна дошка на будівлі колишнього НКВД, тюрми, де були закатовані сотні борців за волю України. Пробігла очима напис. Вразили слова: «Нескореному повстанцю Хмелю від вдячних галичан».

65 років тому, 28 лютого 1949 року, в лісі поблизу села Колодіївка від рук енкаведистів загинули надрайонний керівник служби безпеки УПА, уродженець села Темирівці Галицького району Олексій Юрчишин (Хміль), корінна галичанка Ніна Вівчаренко (Зена) і ще двоє підпільників. Якими вони були?

Хміль і Зена... Молоді, веселі... Вони знали, що можуть загинути, та все ж пішли в УПА, бо хотіли вільної України. І коли я дізналася, що у Темирівцях живе рідна сестра Хмеля – Ксеня Василівна Лесів (Юрчишин), вирішила зустрітися з нею, поспілкуватися, почути правду про життя і подвиг Хмеля і його ровесників. І ось ми сидимо, розмовляємо...

К. Л.: Мої старші брати і я народилися у звичайній християнській родині, де дітей виховували у пошані до людей і правді перед Богом, де вчили свято шанувати Біблію, Божі закони, традиції і рідну мову. Батьки вчили нас жити й міряти свої кроки по справедливості, совісті й честі. Тато щодня промовляв молитву – щиру подяку Господові за кожен день і за хліб на столі. Він молив Всевишнього, щоб його сім'я побачила вранішнє сонце і знову скуштувала Божого хліба. І дітей вчив молитися, – розповідає Ксеня Василівна. – Як і багато односельчан, наш тато поїхав у 1928 році у пошуках кращої долі до Канади. Працював на будівництві залізниці й на фермі. Канадійці полюбили працьовитого українця, просили, щоб залишився і забрав сім'ю. Але він повернувся додому, бо не любив чужини, говорив, що йому було холодно від суворої канадської зими та нерідної мови. Повернувся, щоб виховувати синів, дати їм освіту і мати щасливу старість... Але як дорого він заплатив за своє повернення!

О. Н.: Ксеню Василівно, як зуміли виховати ваші батьки у своїх дітей любов до рідної землі, України й закласти собор їхніх душ?

К. Л.: Навчання у Блюдниківській та Галицькій школах, Станіславській гімназії, де вчив син Івана Франка, спілкування з ровесниками, відвідання різних заходів у читальні «Просвіти» й участь у них, розповіді батька про історію України, споконвічну боротьбу нашого народу з гнобленням викристалізували характери моїх братів. Та й мій. Ми добре усвідомили, що за волю треба боротися. Із зародженням УПА в роки німецької окупації вони стали активними учасниками підпільного руху. Та не ліпшими були і другі совіти. Вони вбивали українських патріотів, відправляли людей у Сибір, грабували населення. Чи ж міг обрати інший шлях ніж боротьба справжній українець? Звичайно, ні. І мої брати з перших днів пішли у підпілля.

Мати плакала, боялась за них. Та Олекса її заспокоював: «Тато приїхав хтозна звідки і ми повернемось!»

Повернулись, та не до рідного дому, а в обійми сирої землі.

Молодший брат Володимир був закатований у Станіславській тюрмі у 19 років і похований у рідному селі, а могили Олексія, як і загиблих з ним повстанців, так і не знайшли. Кажуть, убитих скинули в яр і загорнули на Софіївці трактором.

О. Н.: Скажіть, будь ласка, як склалася доля вашої сім'ї після загибелі братів?

К. Л.: Хату і душу огорнув страшний смуток. Батько був засуджений і відбував покарання у Горькому в тюрмі. Ми з мамою чудом врятувалися. Я ходила до школи під чужим іменем і прізвищем, і більше пам'ятаю горе, розпуку й гіркі мамині сльози, ніж радощі. Як ми жили? Отак і жили, в голоді й холоді, постійно переховуючись по селах, кожної хвилини чекаючи біди. Життя стало мукою і пеклом на землі, де заживо згорали наші душі.

О. Н.: У героїв, як і у письменників, є тільки день народження, дня смерті немає, бо вони живуть вічно. Як ви вважаєте: безсмертя – подарунок долі?

К. Л.: Гадаю, що доля дарує його вибраним. Але мої брати не планували його, вони просто йшли своєю дорогою, прямували крізь терня, горіли у своїй закоханості до України, водночас несли важку ношу несправедливості на своїй землі. Безсмертя – це своєрідна винагорода за їхню жертву, за святу відданість своєму народові, своїй землі.

О. Н.: Ксеню Василівно, чи щаслива Ви як жінка й мати?

К. Л.: Випивши чашу горя у дитинстві, Бог дав мені відчути справжнє щастя згодом. Ми прожили гарне життя з чоловіком, у мене двоє хороших турботливих синів, онук і правнук, їхні любов і піклування зігрівають і тримають мене на землі.

Мені настільки дорогий спогад про брата, що я назвала свого старшого сина Олексієм, і правнук теж носить це ім'я. Я дуже рада, що дожила до увіковічнення і вшанування його пам'яті й щиро вдячна всім, хто долучився до цієї святої справи. Тільки прошу ще в Бога здоров'я для себе, своїх дітей і щасливої долі для України.

Я так хочу побачити, коли моя земля стане країною, про яку мріяли і яку виборювали мої брати.

О. Н.: Скажіть, будь ласка, чи вбачаєте Ви зв'язок між часом запілля Вашого дитинства і Майданом?

К. Л.: Так. Саме любов до України була тією силою, що кликала їх у ліси та криївки, а тепер привела на Майдан. Бо він – наша любов до України, охрещена кров'ю і доблестю українських козаків, воїнів та всіх борців за волю нашого народу.

О. Н.: Як Ви гадаєте, чого нам не вистачає щоб бути щасливими, стати повноправними господарями своєї землі й долі?

К. Л.: На превеликий жаль, ми забули, що Україна у нас одна. Нам ділити нічого. Нехай це зрозуміють усі! Наша сила – в єдності! Скільки українців загинули, щоб ми нарешті зрозуміли, що головні наші проблеми у недовірі одне до одного, а наші перемоги – у вірі, прощенні, прагненні щастя для всіх...

Оксана НЕДОСТУП,
читачка Івано-Франківської обласної бібліотеки для юнацтва

ПОСТАТІ

СИНИ І ДОНЬКИ УКРАЇНИ

У липні минає 165 років письменниці, громадської діячки, матері Лесі Українки, Олени Пчілки (Ольги Петрівни Драгоманової-Косач).

Народилася письменниця 1849 року в м. Гадяч на Полтавщині в родині нащадків патріотичної козацької старшини. Ще з дитячих років відзначалася гострим розумом, нахилом до літературної творчості. Брат Михайло (пізніше відомий громадський діяч, тоді – студент Київського університету) влаштував дванадцятирічну сестру до Київського зразкового пансіонату шляхетних дівиць, який вона закінчила 1866 р. Тут, у Києві, Ольга Драгоманова вперше побачила виступ хору під орудою Миколи Лисенка.

По закінченні науки знайомиться з товаришем Михайла Драгоманова – Петром Косачем і через два роки подружжя переїжджає до Новоград-Волинського. Для молодої Косач Волинь була багатим духовним краєм. Вона захоплюється етнографією, фольклором, збирає народні пісні, перекази, волинські узори. Вона практично поклала підвалини науковій розробці української орнаментики (збірник «Украинский народный орнамент. Вышивки, ткани, писанки». Київ, 1876).

У час найбільшого розгулу реакції, коли, за словами Івана Франка, стало питання бути чи не бути українській нації, Олена Пчілка енергійно береться за видання власних книжок українською мовою. Початком її літературної творчості є співробітництво у львівській «Зорі». Редактори «Зорі» прихильно поставилися до письменниці з Наддніпрянщини і надрукували її оповідання «Забавний вечір», «Чад», «Світло правди і любові», «Соловйовий спів», «За правдою» та інші. У 1886 р. в Києві вийшла поетична збірка Олени Пчілки «Думкы-мережанкы», до якої увійшли вірші, байки, переспіви. Олена Пчілка постійно друкується у галицькій газеті «Труд», дитячому журналі «Дзвінок».

З часом родина Косачів переїздить у Київ і поселяється поблизу родини Лисенків і Старицьких. Серед видатних діячів української літератури на відкритті пам'ятника Іванові Котляревському (1903) звучав голос Олени Пчілки. Але як найтяжче горе переносить письменниця смерть доньки Лесі. Після смерті Лесі Українки вона переїздить до Гадяча. Листовно підтримує добрі стосунки з Ольгою Кобилянською, Наталею Кобринською, з якою у Львові видавала жіночий альманах «Перший вінок». До кінця своїх днів плідно працювала на ниві української літератури й поширення рідної мови.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ, *просвітянин*

НЕЗАБУТНІ

ПОЕТИ ВІЧНО ЖИВІ

Як і герої. Їм від Бога надано привілей жити якщо і не вічно, то довго, після відходу в інший світ. У героїв – справи, в поетів – слово, надане їм на послугу людям від Господа.

Василь Ганущак мав таке слово від Бога й виточував з нього Поезію, щедро даруючи її читачам. Василя вже більше року, на жаль, нема серед нас, але його поетична спадщина отримала право на довге-довге життя.

Для будь-якого поета чи прозаїка головне, щоб виходили у світ їхні дітикнижки. З кожною книжкою вони відбуваються як особистості, як творці прекрасного і потрібного людям, як реалізація творчих задумів. І навіть коли письменника вже нема, його книжки знову і знову з'являються на світ, нагадуючи про нього. Не всім, щоправда, у цьому щастить.

Василеві Ганущаку пощастило (хоч, може, це не те слово), бо недавно вийшла вже позажиттєва його книжка «Причали мої за обрієм», життя якій дало франківське видавництво «Місто-НВ». Упорядкувала ж це гарне ошатне видання дружина Василя Валентина Іванівна, за що їй добре слово шани.

Книжка багатозмістовна і вміщає на своїх сторінках найперше рецензії (О. Чемериса, Д. Карп'юка, Д. Юсипа, В. Грабовського, О. Тебешевської), його поезію («Я Львів люблю…»), спогади про поета (М. Шинкарук, Л. Пилип'юк, Б. Чепурко, Л. Фаріон, Ю. Пенич, П. Шевчук, У. Василевич, Б. Білецький, Н. Стефурак, І. Павліха, В. Олійник, В. Ганущак та ін.) та ювілейні привітання (А. Онишко, В. Ціпцюра, Л. Василик, Я. Дорошенко та ін.). Це вже третя книжка спогадів про письменників, які відійшли. Тут про Я. Дорошенка (впорядкування Г. Дорошенко) та П. Добрянського (упорядкування Є. Барана).

Це означає, що в літературі проходять нормальні творчі процеси, і письменники, яких вже нема серед живих, теж перебувають у цих процесах через книжки, які виходять і заповнюють собою літературний простір.

…Особисто я також довший чи короткий час знав Василя Ганущака. Пам'ятаю, як він готував до видання свою першу книжку, як її редаґували, зокрема Н. Стефурак. А потім ми з Василем перетиналися на сесіях обласної ради (були депутатами першого демократичного скликання), у обласній спілці НСПУ. Останній раз бачилися на врученні йому обласної премії ім. В. Стефаника у Русові, де він подарував мені книжку своєї дружини Валентини, надійної подруги по життю, яка гідно вшанувала пам'ять Василя названою тут книжкою у вінок його пошани.

Василь БАБІЙ

НАРОД СКАЖЕ, ЯК ЗАВ'ЯЖЕ

Гуцули – народ особливий і мудрий. Ось вам кілька мудростей, яким вони навчають своїх дітей і внуків:

Пий там, де кінь п'є. Кінь поганої води не питиме ніколи.

Саджай дерево там, де кріт риє.

Хату клади на місці, де змія вигрівається.

Криницю копай там, де птиці кублять-ся в спеку.

Частіше поглядай у небо, ніж під ноги, – і будуть думки твої ясні й легкі.

Більше мовчи, ніж говори, – і в душі твоїй оселиться тиша, а дух буде мирним і спокійним.

Усміхніться

* * *

Зараз усе частіше стали зустрічатися паперові пакети з написом: «Купи пакет – допоможи посадити дерево». Мені здається, пакети з написом «Купи пакет – допоможи посадити олігарха» користувалися б у населення більшою популярністю.

* * *

Совість – як хом'як. Або спить, або гризе.

* * *

Скажи мені чий Крим, і я скажу хто ти.

* * *

Проблема цього світу в тому, що виховані люди сповнені сумнівів, а ідіоти сповнені впевненості.

* * *

На ринку вже продають чорницю! Дивлячись на ціну зір сам відновлюється.

* * *

Чарівна штука шлюб! Є в ньому щось магічне! Одружуються зайчики з котиками, а розлучаються корови з козлами…

* * *

Автомобіль – це вже не РОЗКІШ… розкіш – це вже БЕНЗИН…

ОГОЛОШЕННЯ
В Народному домі «Просвіта» здійснюється набір на курси англійської мови з різним рівнем підготовки. Охочих просимо звертатися за тел.: 066-82-19-454.

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ…

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ЛИПЕНЬ

(Закінчення. Поч. у № 26)

20 ЛИПНЯ

95 років від дня народження **Володимира Данькевича** (1919–1998), поета, педагога, який працював і похований в м. Коломия.

60 років від дня народження **Михайла Кривеня,** співака, народного артиста України, професора Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, уродженця с. Липівка Рогатинського р-ну.

24 ЛИПНЯ

Рівноапостольної Ольги, княгині київської.

105 років від дня народження **Юрія Стефаника** (1909–1985), критика, літературознавця, письменника-нарисовця, сина Василя Стефаника.

27 ЛИПНЯ

70 років звільнення Івано-Франківська від німецько-фашистських загарбників.

65 років від дня народження **Володимира Кафарського,** громадського діяча, педагога, доктора юридичних наук, професора, уродженця с. Ворона Коломийського району.

60 років від дня народження **Василя Бруса,** заступника голови Івано-Франківської облдержадміністрації, кандидата економічних наук, доцента, заслуженого будівельника України.

28 ЛИПНЯ

Рівноапостольного Володимира Великого, князя київського, Хрестителя Київської Русі.

80 років від дня народження **Юрія Качмара,** гірничого інженера, громадського діяча, кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника, академіка Української нафтогазової академії, ініціатора видання і співавтора «Довідника з нафтогазової справи» (1996), члена Івано-Франківського осередку НТШ ім. Т. Шевченка, члена Ради МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

29 ЛИПНЯ

165 років від дня народження **Олени Пчілки** (Ольги Косач, 1849–1930), письменниці, перекладачки, етнографа, журналіста, педагога, яка бувала в Галичині й друкувалася у галицьких часописах.

90 років від дня народження **Дмитра Тонюка** (1924–1977), майстра художньої різьби на дереві, заслуженого майстра народної творчості УРСР (1974), уродженця с. Річка Косівського району.

31 ЛИПНЯ

105 років від дня народження **Йосипа Мошури** (1909–1942), поета і перекладача, уродженця с-ща Перегінськ Рожнятівського району, якого в 1942 році розстріляли фашисти.

75 років від дня народження **Євдокії Ткачук,** вишивальниці, майстра художньої творчості, лауреата літературно-художньої премії ім. Марка Черемшини, уродженки с. Задубрівці Снятинського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

ІВАН

Іван Котляревський, Янка Купала, Ованес Туманян, Ян Кохановський, Юхан Смуул, Йоганн Вольфґанґ Ґьоте, Жан-Жак Руссо, Йон Крянге, Джон Голсуорсі, Джованні Боккаччо… – що спільного є між усіма цими письменниками? Виявляється, ім'я. Якби імена всіх їх узяти й зукраїнізувати – кожний з цих майстрів слова став би звичайним Іваном. Дивне найменя! Проникло мало не в кожну країну й змінилося так, що вже майже анітрохи не скидається на своїх єдиноутробних братів і сестер. (Крім вище перелічених форм, це ім'я, до речі, має ще й такі: *Гуан (Хуан), Йонас, Януш, Йован, Іване, Жоан, Шон, Он).* Дивного, одначе, тут небагато. Історія імені *Іван* (та однокорінних з ним прізвищ) – це ж частина історії мови багатьох народів, в тому числі й української – і різні зміни в цих мовах, звичайно, накладали свій відбиток і на імена, певним чином деформували їх.

Уперше схожим найменням почали називати своїх синів євреї. Ще задовго до нашої ери воно звучало в давній Юдеї, як доводять лінґвісти, приблизно так: *Іоганаан* (скорочено: *Іоганан),* що у вільному перекладі можна відтворити нашим фразеологізмом: Іо (Ягве, Бог) змилостивиться (дарунком), чи: Божа милість, благодать, дарунок. Як на наш погляд, вельми дивне значення, однак у давній Юдеї таке ім'я хлопця зовсім не дивувало. Навпаки – воно викликало повагу. Як-не-як, а людина хоч іменем своїм стояла таки близько Бога, отого всюдисущого Всевишнього Ягве, чи Єгови, вважала його своїм заступником. Предтеча Ісуса Христа теж мав ім'я Іван. Так, між іншим, дивилися на вибір імен і наші предки, адже ж слов'янський *Богдан* за лексичним значенням – це той же *Іоганан* – Богом даний (дарунок).

Іоганан у грецькій мові згодом перетворився в *Іоанеса* і через церковнослов'янську форму *Іоан* дійшов до нас уже як *Іван.* Початкову літеру цього імені різні народи і в різний час читали по-різному, згідно з законами своїх фонетик та морфологій: *«і»* одні читали й вимовляли як «повний» звук *«і»,* інші – як «короткий» *(«й»).* Згодом оцей короткий «йот» дехто вимовляв уже, як *«ж»* чи *«дж»* і т. д. І це дало нежданий результат: навколо давньоєврейського «грибного» кореня наросло безліч грибів, братів-тезок, які, одначе, майже зовсім не скидалися один на одного, втратили свою приналежність до мови євреїв, переродилися. Бо й справді, що схожого є між отим, скажімо, *Джоном* чи *Гуаном* і *Ованесом* чи *Гансом?* Хіба одна літера. Недарма дехто з батьків, не бажаючи називати свого сина «традиційним» найменням *Іван* чи *Петро,* називає його «новим», модним ім'ям *Жан…*

Протягом багатьох сторіч ім'я *Іван* стало одним з найпопулярніших у світі. Надто було поширилося воно в царській Росії – спочатку в княжих та царських сім'ях, а згодом серед селян та містечкових жителів. Деякі батьки-росіяни не раз називали всіх своїх синів навіть цим одним найменням. Підтвердженням цього може бути, наприклад, нотатка в одній з переписних книг XVII сторіччя: «У Наумки дети Ивашко 17 лет, Ивашко же 15 лет, Ивашко же 11 лет…» Деякі народи ім'я *Іван* перетворили навіть у синонім слова росіянин. Славі популярного чоловічого імені свого часу позаздрили навіть жінки – і прибрали його й собі: *Іванна, Жанна, Джанні, Яніна (Янка)* і ін.

Має ім'я й безліч пестливих форм: *Івась, Івасько, Іванко, Баня, Янко, Яник, Ясько, Яцько, Яцущ, Ясь, Іонел, Ганс, Вано…*

Найменя було довго тільки особовим ім'ям, та згодом воно породило найпростішу форму наймення по батькові, котре в останні сторіччя стало основою прізвищ у багатьох народів. Колись-бо (та й тепер) на запитання «Чий це син?» люди відповідали: син *Іванів,* або *Іваненко* (на Україні), син *Іванов* (у Росії та Болгарії), *Йоганзон* (у Німеччині), *Джонсон* (в Англії), *Іонеску* (в Молдавії та Румунії) і т. ін.

Чи не найбільше прізвищ згадане ім'я дало в Україні. *Іваненко* та *Іванів, Іванчук* та *Іванченко* (від *Іванко), Івасюк, Івасик, Івасів, Іващенко* (від *Івась), Іванович, Ванчук, Ванченко, Іванців* (від *Іванцьо), Іванишин* та *Іванчишин* (від *Іваниха* та *Іванчиха), Янчук, Янченко, Янчуків* та *Янченків* (від *Ян, Янко), Іванець, Яська, Яськів, Янко* (від розмовних, демінутивних форм), *Івановський, Іванецький, Яновський, Янковський* та *Янецький* (від назв населених пунктів) – родини цієї годі перелічити: вона-бо в Україні має ще не менше ста членів.

ПАМ'ЯТІ ІВАНА ПЛЮЩА

Відійшов у вічність

ІВАН ПЛЮЩ

— український державний діяч, голова Верховної Ради України двох скликань, Секретар ради національної безпеки і оборони, Герой України. Саме під головуванням Івана Плюща Верховна Рада України ратифікувала Біловезьку угоду про припинення існування СРСР.

Депутатська група у Верховній Раді України першого демократичного скликання, просвітяни краю висловлюють глибокий сум з приводу відходу у вічність Івана Степановича Плюща, видатного українського політичного діяча, який зіграв одну з ключових ролей у новітній українській історії на переломному етапі творення Української держави.

Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ,
уповноважений депутатської групи у Верховній Раді України (1990–1998) від Івано-Франківської області, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка